

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 13. 7. 2000 z vlastního podnětu podle § 57 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb. a zákona č. 28/2000 Sb. v návaznosti na § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb., ve věci přezkoumávání rozhodnutí a dalších úkonů zadavatele obce Úvalno, 793 91 Úvalno, zastoupené starostou Ing. Vítězslavem Odložilíkem, učiněných při zadávání veřejné zakázky **„Oprava silnice III/4593 Úvalno po povodňových škodách“** zadávané výzvou ze dne 9. 10. 1997 jednomu zájemci o veřejnou zakázku k podání nabídky podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., vydává toto rozhodnutí:

Zadavatel – obec Úvalno – při zadávání veřejné zakázky „Oprava silnice III/4593 Úvalno po povodňových škodách“ porušil závažným způsobem ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. v návaznosti na § 3 odst. 3 téhož zákona, neboť při výběru smluvního partnera postupoval podle § 50 odst. 1 písm. a) cit. zákona, i když se v okamžiku zadání veřejné zakázky nejednalo o naléhavou potřebu.

Za zjištěné závažné porušení zákona se zadavateli obci Úvalno podle § 62 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb. a zákona č. 28/2000 Sb. **u k l á d á** pokuta ve výši 3 000,- Kč (tři tisíce korun českých). Pokuta je splatná do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zřízený u pobočky České národní banky v Brně číslo 3754-24825621/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol 0960015001.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „orgán dohledu“), který je orgánem dohledu nad dodržováním zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb. a zákona č. 28/2000 Sb. obdržel dne 14. 6. 2000 podnět týkající se veřejné zakázky „Oprava silnice III/4593 Úvalno po povodňových škodách“ zadávané zadavatelem obcí Úvalno, 793 91 Úvalno, zast. starostou Ing. Vítězslavem Odložilíkem (dále jen „zadavatel“), formou výzvy ze dne 9. 10. 1997 jednomu zájemci o veřejnou zakázku k podání nabídky podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. (dále jen „zákon“). Na základě obdrženého podnětu si orgán dohledu vyžádal od zadavatele dokumentaci o zadávání veřejné zakázky. Orgán dohledu obdržel od zadavatele pouze

dokumentaci, která popisuje nutnost provedení opravy komunikace III/4593 z důvodu poškození komunikace záplavami, smlouvu o dílo č. 2658 ze dne 3. 11. 1997 uzavřenou mezi zadavatelem a dodavatelem stavebních prací (společností Silnice Ostrava a. s.) na celkovou částku 1 206 558,- Kč včetně DPH, dodatek smlouvy č. 1 ze dne 8. 1. 1998, dodatek smlouvy č. 2 ze dne 2. 4. 1998, dodatek smlouvy č. 3 ze dne 5. 6. 1998 a zápisy ze stavebního deníku o provedených pracích. Z předložených písemností však nevyplývalo, že zadavatel byl oprávněn postupovat podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona.

Protože orgán dohledu získal pochybnosti o správnosti úkonů a postupů zadavatele při zadávání předmětné veřejné zakázky, oznámil zadavateli zahájení správní řízení z vlastního podnětu ve věci přezkoumávání rozhodnutí a dalších úkonů zadavatele ve veřejné zakázce „Oprava silnice III/4593 Úvalno po povodňových škodách“ a seznámil účastníka správního řízení, kterým je zadavatel, se zjištěnými skutečnostmi (dopisem č. j. S 96/2000-153/2093/2000-Kr ze dne 12. 7. 2000). Zadavatel obdržel oznámení o zahájení správního řízení dne 1. 8. 2000, a tímto dnem bylo správní řízení zahájeno.

Jako reakci na oznámení o zahájení správního řízení zadavatel orgánu dohledu zaslal text výzvy jednomu zájemci k podání nabídky ze dne 9. 10. 1997. Orgán dohledu dále vyzval zadavatele dne 1. 8. 2000 k doplnění dokumentace o zadání veřejné zakázky o živnostenský list uchazeče a zdokladování naléhavé potřeby při zadávání veřejné zakázky podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona. Zadavatel doplnil dokumentaci svým vyjádřením ze dne 18. 8. 2000, ve kterém uvádí, že podélné průjezdy obcí byly v takovém stavu, že domácí řidiči, kteří museli zajíždět do obce, kličkovali mezi výmoly, ohrožovali zdraví chodců... dále zadavatel uvádí, že zásobování prodejen a autobusová přeprava ČSAD odmítali do obce zajíždět. Naléhavou potřebu zadavatel dokládá písemným stanoviskem referátu dopravy a silničního hospodářství OkÚ Bruntál ze dne 1. 9. 1997 ze kterého vyplývá, že Okresní úřad Bruntál zadavateli doporučuje hledat způsob, jak provést co nejdříve opravu alespoň jednoho podélného průjezdu obcí, rozpočtovým opatřením referátu finančního OkÚ Bruntál ze dne 6. 10. 1997 (podmínky přidělení dotace) a dopisem ČSAD Ostrava ze dne 27. 8. 1997 (upozornění na „dezolátní“ stav komunikace). Dále zadavatel uvádí, že bez písemného potvrzení o přidělení dotace, který zadavatel obdržel dne 7. 10. 1997, se neodvážil provést závazná jednání s dodavatelem a uzavřít smlouvu. Jak dále vyplývá z jeho stanoviska, nebyl sám bez přidělení dotace schopen financovat realizaci předmětu plnění veřejné zakázky.

Orgán dohledu po přezkoumání a zhodnocení všech odkladů včetně stanoviska zadavatele zjistil tyto rozhodné skutečnosti a dospěl k následujícím závěrům.

Ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., může být použito v případě naléhavé potřeby, za podmínky, jde-li o ohrožení životů nebo zdraví lidí, havárii, přírodní katastrofu nebo hrozí-li nebezpečí škody velkého rozsahu.

Poškození předmětné komunikace bylo sice vyvoláno přírodní katastrofou, avšak nebyla již naplněna další podmínka, tj. naléhavá potřeba. Komunikace byla poškozena již od července 1997 a zadavatel do 9. 10. 1997 (datum výzvy jednomu zájemci) nepodnikl kroky k nápravě. Vzhledem k výši budoucího peněžitého závazku měl zadavatel postupovat při výběru smluvního partnera podle § 49a zákona a vyzvat k podání nabídky nejméně tři zájemce. Po provedeném výběrovém řízení v souladu s § 49a zákona zadavatel nemusel s vybraným uchazečem ihned uzavřít smlouvu, neboť mohl např. veřejnou zakázku zrušit, pokud si to vyhradil v podmínkách zadání veřejné zakázky či byl oprávněn stanovit

v podmínkách zadání veřejné zakázky podmínku, že smlouva bude s vybraným uchazečem uzavřena až po přidělení dotace. Tvrzení zadavatele, že bez stanoviska Okresního úřadu Bruntál o přidělení dotace se neodvážil provést závazná jednání s dodavatelem a uzavřít smlouvy, je vzhledem k výše uvedenému irelevantní. Zákon ve svém ustanovení § 49a zákona dává zadavateli dostatek prostoru, jak z časového hlediska, tak z hlediska stanovení dalších podmínek zadání veřejné zakázky (např. uzavření smlouvy o dílo až po získání finančních prostředků).

Ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) zákona slouží především k tomu, aby zadavatel v co nejkratší době provedl práce nezbytně nutné k odstranění naléhavé potřeby, která musí v okamžiku zadání veřejné zakázky objektivně trvat a být vyvolána některou příčinou uvedenou v cit. ustanovení zákona.

Skutečnost, že obec Úvalno byla postižena povodněmi v červenci 1997, že zadavatel zaslal výzvu jednomu zájemci až dne 9. 10. 1997 a že smlouva s vybraným uchazečem byla uzavřena až 3. 11. 1997, vypovídá o tom, že se o případ naléhavé potřeby nejednalo.

Svým postupem při zadávání předmětné veřejné zakázky zadavatel závažným způsobem porušil § 50 odst. 1 písm. a) cit. zákona o zadávání veřejných zakázek v návaznosti na § 3 odst. 3 téhož zákona, kdy uzavření smlouvy na veřejnou zakázku jiným způsobem než na základě obchodní veřejné soutěže je přípustné pouze při splnění podmínek stanovených v části třetí zákona, neboť při výběru smluvního partnera postupoval podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona, i když se nejednalo o naléhavou potřebu. V šetřeném případě měl zadavatel postupovat standardním způsobem pro zadávání veřejných zakázek, a zvolit formu zadání veřejné zakázky podle výše budoucího peněžitého závazku.

Vzhledem ke zjištěnému závažnému porušení zákona a s přihlédnutím k tomu, že veřejná zakázka „Oprava silnice III/4593 Úvalno po povodňových škodách“ je již zrealizována, nelze dosáhnout provedení nápravy tak, že by zadavateli bylo uloženo nové zadání veřejné zakázky, jelikož fakticky nelze ukládat plnění, které je neproveditelné. Výše popsané porušení zákona je natolik závažné, že orgán dohledu zvolil postup podle části čtvrté hlavy IV. zákona a uložil zadavateli pokutu, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Při úvaze o její výši vycházel orgán dohledu z těchto skutečností:

Podle § 62 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb. a zákona č. 28/2000 Sb. „zjistí-li orgán dohledu, že zadavatel závažně či opětovně porušil ustanovení tohoto zákona, může mu uložit pokutu do výše 1 % ceny zakázky.“

Celková výše peněžitého závazku ze smlouvy o dílo ze dne 3. 11. 1997 uzavřené mezi zadavatelem a společností Silnice Ostrava a. s. činí celkem 1 206 558,- Kč vč. DPH. Maximální výše pokuty by v tomto případě činila 12 065,58 Kč (tj. 1 % z ceny zakázky).

Orgán dohledu při úvahách o výši pokuty vycházel jak z výše peněžitého závazku (viz výše), který zadavateli ze zadání veřejné zakázky vznikl, tak ze skutečnosti, že je jedná o první zjištěné porušení zákona, kterého se zadavatel dopustil. Orgán dohledu vzal rovněž v úvahu tíživou situaci, ve které se zadavatel v době zadávání veřejné zakázky nacházel.

Porušení zákona, kterého se zadavatel dopustil při výběru smluvního partnera při uzavírání smlouvy, když nepostupoval v souladu se zákonem, je natolik závažné, že orgán

dohledu rozhodl o uložení pokuty ve výši 3 000,- Kč.

Před uložení pokuty orgán dohledu rovněž zkoumal, zda je naplněna podmínka uvedená ve větě druhé § 62 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb. a zákona č. 28/2000 Sb. a to, že pokutu lze uložit jen do jednoho roku ode dne, kdy se orgán dohledu dozvěděl, že zadavatel porušil ustanovení tohoto zákona, nejpozději však do tří let ode dne, kdy došlo k tomuto porušení (o porušení zákona se dozvěděl dne 14. 6. 2000 a smlouva byla s vybraným uchazečem uzavřena dne 3. 11. 1997).

Orgán dohledu posoudil celý případ, a na základě všech popsanych skutečností rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - odboru dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v Brně, Joštova 8. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Petr Hanák
ředitel odboru dohledu
nad zadáváním veřejných zakázek v Brně

Obdrží:

Obec Úvalno, 793 91 Úvalno, zast. Ing. Vítězslavem Odložilíkem